Starosta města porušil zákon o obcích

Poslední zasedání zastupitelstva města Nový Jičín dne 9. 6. 2016 mělo nečekaný závěr. Starosta města PhDr. Jaroslav Dvořák zásadním způsobem porušil zákon o obcích a jednací řád zastupitelstva města.

V bodu programu „různé“ se o slovo přihlásil občan města Nový Jičín. Dle zákona o obcích má občan obce, který dosáhl věku 18 let, *„právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem“*. Jednací řád zastupitelstva konstatuje, že občanům města *„bude předsedajícím v rozpravě k projednávanému bodu programu nebo v rámci pravidelného bodu programu „Různé“ uděleno slovo pouze jednou a jejich vystoupení je časově omezeno na 5 minut. Tato omezení může ZM v odůvodněných případech procedurálním hlasováním změnit či zrušit“*.

Starosta nenechal občana jeho příspěvek dokončit. Po vystoupení občana se slovy *„Komunikace vedená panem starostou a panem místostarostou Rozbrojem se mnou přesáhla určité meze poměrně výrazně. Já jsem dostal od Vás, pane starosto, e-mail, kde jste říkal, že na tomto...“*, starosta města občana přerušil slovy *„Tak, ukončuju tuto diskusi, protože osobní maily tady, pane Fardo, číst nebudeme!“* Ze strany starosty několikrát následovalo *„Beru Vám slovo!“* s výzvou a žádostí k *„elementární slušnosti“*, a to tak důrazně a zvýšeným hlasem, že lze již hovořit o řevu.

Z vystoupení občana, které stačil pronést, nepadla žádná urážka, útok, osočení. Vzhledem k tomu, že se jednalo o bod „Různé“, tak se občan ani nemohl odchýlit od projednávaného tématu. Nemohlo být zřejmé, o jaké problematice chce občan diskutovat. Nikdo z přítomných se tak nedozvěděl, s tím chtěl občan na zasedání vystoupit. Další možnost vystoupit starosta občanovi již nedal.

Starosta města tak zásadním způsobem porušil zákon o obcích, nedaje příležitost občanovi města vyjádřit své stanovisko na veřejném zasedání voleného samosprávného orgánu obce a omezil tak jeho práva spojená s příslušností k dané obci. Starosta obce však porušil i jednací řád zastupitelstva. Sám odebral občanovi slovo a nechal mu vypnout mikrofon. Správný postup by byl, kdyby starosta nechal občana promluvit, přičemž až následně by mu případně odejmul slovo (z důvodů stanovených jednacím řádem) a nechal procedurálním hlasováním celého zastupitelstva rozhodnout, zda nechá občana se svým příspěvkem vystoupit (pokračovat) či nikoliv. O podobnou situaci by šlo v případě prodloužení časového limitu pro příspěvek občana.

Jednací řád zastupitelstva nesmí omezit zákonné právo občanů vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce k projednávaným záležitostem. Právo občana vyjádřit stanovisko k projednávané věci na zasedání zastupitelstva obce je dáno přímo zákonem. Jednací řád sice může stanovit bližší podrobnosti jeho uplatnění, avšak nemůže právo občana vyloučit nebo omezit. Pakliže se zde hovoří o jednacím řádu, který byl schválen celým zastupitelstvem, tím spíše takové vyloučení nebo omezení práva občana diskutovat nesmí provést ani starosta města (předsedající) sám. Vystoupení občana na veřejném zasedání zastupitelstva nesmí být podmíněno schválením zastupitelstvem.

O samotné délce a počtu vystoupení občanů zákon o obcích nic neříká. Pro omezení délky a počtu vystoupení občanů existují argumenty pro i proti.

PRO: Určitý časový limit a stanovení maximálního počtu příspěvků jednoho diskutujícího v jednom bodu programu je nutný pro zajištění řádného průběhu jednání; to, že vystoupení jednoho je časově omezeno, je ochranou práv ostatních na jejich vystoupení (tj. ochrana před celodenním vystoupením

jednoho mluvčího, který by tak znemožnil vystoupit celé řadě dalších čekajících zájemců, nebo opakované přihlašování se do rozpravy k témuž bodu programu).

PROTI: jednací řád má upravovat jen organizační aspekty a ne zasahovat do samotného práva občanů vystoupit. A protože ke stanovení časového limitu či maximálního počtu diskusních příspěvků není výslovně zastupitelstvo obce zákonem zmocněno, nemůže jednacím řádem (podzákonné pravidlo) nijak omezit právo na vystoupení při zasedání zastupitelstva.

Nechci v tuto chvíli hodnotit pravidlo zakotvené ve stávajícím jednacím řádu zastupitelstva. Ministerstvo vnitra, které vykonává dozor a kontrolu v oblasti samostatné působnosti obcí, připouští, že vystoupení občana obce lze omezit časově i počtem vystoupení, nelze však podmínit souhlasem s vystoupením.

Je-li výše uvedeným způsobem jednací řád koncipován, měli by jej dodržovat nikoliv jen zastupitelé nebo občané, ale i starosta tak, aby práva občanů města byla respektována a naplněna.

JUDr. Václav Dobrozemský
člen zastupitelstva města Nový Jičín